

Ποιος το έγραψε αυτό;

από Zündlumpen #76

2020

“Σύντομη επισκόπηση των σύγχρονων μεθόδων εγκληματολογικής γλωσσολογίας για τον προσδιορισμό της συγγραφής.”

Το άρθρο που ακολουθεί προσπαθεί να δώσει μια επισκόπηση από μη τεχνική άποψη και να προβεί σε μια αντίστοιχη αξιολόγηση. Υπάρχουν ορισμένες ακαδημαϊκές δημοσιεύσεις για το θέμα αυτό που θα μπορούσαν να αξιολογηθούν για μια καλύτερη αποτίμηση. Ωστόσο, ο κύριος σκοπός μου εδώ είναι απλώς να θίξω το θέμα και όχι να παράσχω μια ορθή και πειστική άποψη, οπότε αν γνωρίζετε κάτι περισσότερο, δημοσιεύστε το!

Η αποφυγή ίχνών που θα μπορούσαν κάποια στιγμή να σε καταστρέψουν – ίσως ακόμη και μετά από χρόνια ή δεκαετίες – ενδιαφέρει πιθανότατα τους περισσότερους που κατά καιρούς διαπράττουν κάποιο έγκλημα και έρχονται σε σύγκρουση με το νόμο. Αποφυγή δακτυλικών αποτυπωμάτων, αποφυγή ίχνών DNA, αποφυγή αποτυπωμάτων παπουτσιών και ίχνών υφασμάτινων ινών ή τουλάχιστον πέταμα των ρούχων, αποφυγή καμερών παρακολούθησης, αποφυγή ίχνών εργαλείων, αποφυγή καταγραφών κάθε είδους, αναγνώριση παρακολούθησης κ.λπ. – όλα αυτά θα πρέπει να απασχολούν οποιονδήποτε διαπράττει κατά καιρούς εγκλήματα και θέλει να προστατευτεί από την ταυτοποίηση. Τι γίνεται όμως με εκείνα τα ίχνη που συχνά προκύπτουν μόνο μετά τη διάπραξη ενός εγκλήματος, από την ανάγκη να εξηγήσει κανείς την πράξη του ανώνυμα ή ακόμη και με τη χρήση ενός επαναλαμβανόμενου ψευδωνύμου; Όταν γράφει και δημοσιεύει μια ανακοίνωση;

Η εντύπωσή μου είναι ότι σε πολλές περιπτώσεις δεν δίνεται ιδιαίτερη προσοχή σε αυτά τα ίχνη, παρά την ταχεία τεχνολογική ανάπτυξη των αναλυτικών δυνατοτήτων. Αυτό μπορεί να είναι σκόπιμο, αμελές ή συμβιβασμός ανταγωνιστικών αναγκών. Χωρίς να επιθυμώ να κάνω εδώ μια γενική πρόταση για το πώς θα πρέπει να αντιμετωπιστούν αυτά τα ίχνη – άλλωστε ο καθένας πρέπει να το αποφασίσει μόνος του – θα ήθελα να περιγράψω τις μεθόδους με τις οποίες εργάζονται σήμερα (πιθανώς) οι ανακριτικές αρχές στη Γερμανία και αλλού, τι φαίνεται θεωρητικά δυνατό και τι θα μπορούσε να γίνει δυνατό στο μέλλον.

Ίσως θα πρέπει να σημειώσω εκ των προτέρων ότι όλα ή τουλάχιστον τα περισσότερα από αυτά που παρουσιάζω εδώ είναι επιστημονικά και νομικά αμφιλεγόμενα. Επίσης, με ενδιαφέρει λιγότερο η νομική εγκυρότητα των γλωσσικών αναλύσεων – και ούτε η επιστημονική με ενδιαφέρει επίσης – παρά το κατά πόσο φαίνεται εύλογο ότι οι έρευνες αυτές θα μπορούσαν να καθοδηγήσουν μια προσπάθεια παρακολούθησης, διότι ακόμη και αν ένα ίχνος δεν είναι χρήσιμο στο δικαστήριο από μόνο του, θα μπορούσε να οδηγήσει σε άλλα, χρήσιμα ίχνη.

Ταυτοποίηση συγγραφέα στην ΒΚΑ [Ομοσπονδιακό Γραφείο Εγκληματολογικών Ερευνών της Γερμανίας]

Σύμφωνα με τις δικές της πληροφορίες, το Ομοσπονδιακό Γραφείο Εγκληματολογικών Ερευνών (ΒΚΑ) διατηρεί ένα τμήμα αφιερωμένο στον εντοπισμό των συγγραφέων των κειμένων. Το ενδιαφέρον εστιάζεται σε κείμενα που σχετίζονται με εγκληματικές πράξεις, όπως αναλήψεις ευθυνών, αλλά και σε "κείμενα θέσεων" από το "αριστερό εξτρεμιστικό φάσμα", μεταξύ άλλων. Όλα τα κείμενα που συλλέγονται επεξεργάζονται με γλωσσολογικές μελέτες σε μια λεγόμενη συλλογή ανακοινώσεων και μπορούν να συγκριθούν και να αναζητηθούν με το Ποινικό Σύστημα Πληροφοριών για Κείμενα (KISTE). Σύμφωνα με το ΒΚΑ, τα κείμενα ταξινομούνται σύμφωνα με τα ακόλουθα βιογραφικά χαρακτηριστικά των (υποτιθέμενων) συγγραφέων τους: καταγωγή, ηλικία, εκπαίδευση και επάγγελμα.

Όλα τα εισερχόμενα κείμενα συγκρίνονται επίσης με κείμενα που έχουν αποθηκευτεί προηγουμένως, ώστε να διαπιστωθεί αν διάφορα κείμενα μπορεί να έχουν γραφτεί από τον ίδιο συγγραφέα.

Στο πλαίσιο ειδικών ερευνών, τα αποθηκευμένα κείμενα μπορούν επίσης να συγκριθούν με κείμενα των οποίων η συγγραφή είναι γνωστή, προκειμένου να διαπιστωθεί αν γράφτηκαν από τον ίδιο συγγραφέα ή αν αυτό μπορεί να αποκλειστεί.

Αυτές είναι οι επίσημες πληροφορίες της ΒΚΑ σχετικά με το τμήμα αυτό. Τι σημαίνει αυτό στην πράξη;

Νομίζω ότι μπορεί κανείς να υποθέσει ότι τουλάχιστον όλες οι αναλήψεις ευθύνης καταγράφονται σε αυτή τη βάση δεδομένων και αναλύονται για να διαπιστωθεί αν υπάρχουν και άλλες αναλήψεις ευθύνης από τον ίδιο συγγραφέα (ή τους ίδιους συγγραφείς). Η διαπίστωση ότι καταγράφουν επίσης "έγγραφα θέσεων" μας επιτρέπει να βγάλουμε περαιτέρω συμπεράσματα: τουλάχιστον, φαίνεται πιθανό ότι εκτός από κείμενα με ποινική συνάφεια, αποθηκεύουν και άλλα κείμενα που θεωρείται ότι προέρχονται από μια συγκεκριμένη σκηνή. Για παράδειγμα, κείμενα από εφημερίδες, δηλώσεις από πολιτικές ομάδες/οργανώσεις, τηλεφωνήματα, αναρτήσεις σε ιστολόγια κ.λπ. Στη χειρότερη περίπτωση, θα υπέθετα ότι όλα τα δημοσιευμένα κείμενα σε γνωστούς "αριστερούς εξτρεμιστικούς" ιστότοπους (άλλωστε, είναι αρκετά εύκολο να τους αποκτήσει κανείς), καθώς και κείμενα από έντυπα που φαίνονται ενδιαφέροντα στις ανακριτικές αρχές, θα τροφοδοτούνταν σε αυτή τη βάση δεδομένων.

Αυτό θα σήμαινε ότι για κάθε ανάληψη ευθύνης, η ΒΚΑ θα είχε ένα σύμπλεγμα κειμένων που υποθέτουν ότι έχουν τον ίδιο συγγραφέα. Αυτά μπορεί να αποτελούνται από άλλες αναλήψεις καθώς και από κείμενα που έχουν εισαχθεί στη βάση δεδομένων. Εκτός από τις σειρές εγκλημάτων, μπορούν να προκύψουν περαιτέρω ενδείξεις για τους δράστες, όπως ψευδώνυμα, ονόματα ομάδων - ή, στη χειρότερη περίπτωση, ονόματα - με τα οποία ο συντάκτης μιας ανάληψης ευθύνης μπορεί να έχει γράψει άλλα κείμενα, αλλά και, ανάλογα με το κείμενο, κάθε είδους άλλες πληροφορίες που παρέχει, συχνά συμπεριλαμβανομένων ενδείξεων για τον τόπο διαμονής και δραστηριότητας ενός προσώπου, τη θεματική εστίαση, τα βιογραφικά χαρακτηριστικά, το μορφωτικό υπόβαθρο κ.λπ. Όλες αυτές οι πληροφορίες μπορούν τουλάχιστον να χρησιμοποιηθούν για να περιοριστεί ο κύκλος των υπόπτων.

Αυτό που παραμένει ασαφές σε όλα αυτά είναι ποια άλλα δείγματα σύγκρισης θα μπορούσε να λάβει η ΒΚΑ. Για τους περισσότερους ανθρώπους, υπάρχει σίγουρα μια ολόκληρη σειρά κειμένων στα οποία οι ανακριτικές αρχές (θα μπορούσαν να) έχουν πρόσβαση και τα οποία θα μπορούσαν να τροφοδοτηθούν στη βάση δεδομένων σε περίπτωση υποψίας ή ενδεχομένως και εν μέρει προληπτικά - εάν ένα άτομο είναι καταχωρημένο στο αρχείο με μια καταχώρηση όπως "βίαιος αριστερός εξτρεμιστής" κ.λπ. Αυτό θα μπορούσε να είναι οτιδήποτε φέρει το όνομά σου, από μια επιστολή προς μια αρχή μέχρι μια επιστολή στον συντάκτη μιας εφημερίδας. Θα αναφέρω σκόπιμα μόνο τις πιο προφανείς πηγές εδώ, ώστε να μην δώσω κατά λάθος στις ανακριτικές αρχές αποφασιστική έμπνευση, αλλά είμαι βέβαιος ότι μπορείς να απαντήσεις μόνο σου ποια κείμενά σου θα μπορούσαν να είναι προσβάσιμα. Αν οι σκιαγραφητές προφίλ της ΒΚΑ καταφέρουν να περιορίσουν τον κύκλο των υπόπτων σε ένα συγκεκριμένο χαρακτηριστικό, το οποίο επιτρέπει τη σύγκριση με μάζες διαθέσιμων δειγμάτων κειμένων (για παράδειγμα, αν υποτεθεί ότι υπεύθυνος για μια επιστολή είναι ένας επιστήμονας ενός συγκεκριμένου κλάδου, όλες οι δημοσιεύσεις στον τομέα αυτό θα μπορούσαν να χρησιμοποιηθούν ως δείγματα σύγκρισης). Αυτό θα ήταν, για παράδειγμα, μια πιθανή (μερική) εξήγηση για το τι έγινε με τον Andrej Holm στην υπόθεση κατά της *militante gruppe* (mg), τουλάχιστον αν υποθέσουμε ότι το ΒΚΑ δεν έψαξε απλώς στο Google "gentrification" (εξευγενισμός), οπότε θεωρώ πολύ πιθανό να γίνονται και τέτοιες αναλύσεις.

Μέθοδοι αναγνώρισης συγγραφέων και προφίλ συγγραφέων.

Όλα αυτά, ωστόσο, εξετάζουν μόνο αυτά που η ΒΚΑ ισχυρίζεται ότι μπορεί να κάνει και οδηγούν τις εκτιμήσεις αυτές σε κάποια λογικά συμπεράσματα. Πώς όμως λειτουργεί στην πραγματικότητα η αναγνώριση συγγραφέων ή η δημιουργία προφίλ συγγραφέων;

Ποιος δεν έχει νιώσει τον φόβο ότι ίσως ο καθηγητής Γερμανικών θα σ' εκθέσει, αφού ένα χλευαστικό ποίημα για έναν δάσκαλο εμφανίστηκε στις τουαλέτες και όλο το σχολείο κοροϊδεύει ότι μόνο εσύ θα μπορούσες να γράψεις "κενό" [Leerer] αντί για "δάσκαλος" [Lehrer]. Ευτυχώς, την πάτησε ολόκληρη η γερμανική σχολή, υιοθετώντας την αφήγηση ενός ορθογραφικού λάθους και κλείνοντας τα μάτια στο υπερβολικά ακριβές λογοπαίγνιο. Η εγκληματολογική γλωσσολογία φαίνεται ότι απαιτεί λίγη εξάσκηση, ή τουλάχιστον ένα εγκληματολογικό κίνητρο, ποιος ξέρει. Σε κάθε περίπτωση, η ανάλυση λαθών, την οποία οι περισσότεροι μάλλον έχουν ακούσει, ήταν ένα από τα σημαντικότερα εργαλεία ανάλυσης του ΒΚΑ γύρω στο 2002 μαζί με την ανάλυση ύφους, σύμφωνα με ένα διαφημιστικό άρθρο της γλωσσικής αστυνομικού Christa Baldauf. Ορθογραφικά λάθη, γραμματικά λάθη, σημεία στίξης, αλλά και τυπογραφικά λάθη, νέα ή παλιά ορθογραφία, υποδείξεις για ιδιαιτερότητες του πληκτρολογίου κ.λπ., όλα αυτά χρησιμεύουν στους γλωσσικούς αστυνομικούς για να συλλέξουν στοιχεία για τον συγγραφέα. Για παράδειγμα, αν γράψω "muß" αντί για "muss", αυτό μπορεί να είναι ένα στοιχείο ότι μου ξέφυγε κάποια από τις πιο πρόσφατες ορθογραφικές μεταρρυθμίσεις όταν ήμουν στο σχολείο. Αν, από την άλλη πλευρά, γράφω συνεχώς όρους που, σύμφωνα με τους κανόνες ορθογραφίας, χρησιμοποιούν "ß" και όχι "ss", αυτό θα μπορούσε να σημαίνει ότι δεν υπάρχει "ß" στο πληκτρολόγιό μου. Για παράδειγμα, αν μιλάω για "dem Butter" [αντί για "die Butter"], θα μπορούσε να είναι μια αναφορά στο γεγονός ότι μεγάλωσα στη Βαυαρία κ.λπ. Αλλά θα μπορούσα επίσης να προσποιούμαι όλα αυτά τα πράγματα μόνο και μόνο για να παραπλανήσω τους γλωσσικούς αστυνομικούς. Η αληθοφάνεια του προφίλ του λάθους μου, αποτελεί επίσης μέρος μιας τέτοιας ανάλυσης. Ομοίως, η υφολογική ανάλυση εξετάζει τις ιδιαιτερότητες του ύφους της γραφής μου.

Τι είδους όρους χρησιμοποιώ, παρουσιάζει η δομή των προτάσεών μου συγκεκριμένα μοτίβα, υπάρχουν επαναλαμβανόμενοι αστερισμοί όρων που μπορεί να εμφανίζονται ακόμη και σε διαφορετικά κείμενα κ.λπ. Νομίζω ότι όλοι όσοι εξετάζουν προσεκτικά τα κείμενά τους θα αναγνωρίσουν κάποια υφολογικά χαρακτηριστικά τους.

Τέτοιες ποιοτικές αναλύσεις χρησιμεύουν κυρίως για να σκιαγραφήσουν το προφίλ των συγγραφέων. Αν και είναι ασφαλώς δυνατό να αντιστοιχίσετε διαφορετικά κείμενα με αυτόν τον τρόπο, η πραγματική αξία τέτοιων αναλύσεων έγκειται στο να μπορείτε να προσδιορίσετε πράγματα όπως η ηλικία, το "μορφωτικό επίπεδο", η "προσκόλληση στη σκηνή", η περιφερειακή προέλευση, και μερικές φορές ίσως ακόμη και ενδείξεις επαγγέλματος/κατάρτισης κ.λπ. Έχουν επίσης ακουστεί προσπάθειες προσδιορισμού πραγμάτων όπως το φύλο, αλλά γενικά δεν φαίνεται να είναι τόσο απλές.

Αντίθετα, υπάρχουν επίσης πιο ποσοτικές και στατιστικές αναλύσεις που εξετάζουν τα πάντα, από τις συχνότητες των λέξεων μέχρι τους αστερισμούς των λέξεων και τη δομή της πρότασης που μπορεί να μετρηθεί με αυτόν τον τρόπο. Αυτές οι μέθοδοι, γνωστές ως στυλομετρία, είναι μερικές φορές πολύ αμφιλεγόμενες επειδή δεν είναι δυνατόν να πούμε τι ακριβώς εννοούν να μετρήσουν, αλλά μερικές φορές δίνουν εκπληκτικά αποτελέσματα, ιδίως σε συνδυασμό με προσεγγίσεις μηχανικής μάθησης. Θεωρώ λοιπόν ότι οι προσεγγίσεις αυτές είναι πιθανό να χρησιμοποιηθούν κυρίως για την ομαδοποίηση διαφορετικών κειμένων ανάλογα με τις ομοιότητές τους.

Το σαφές πλεονέκτημα αυτών των ποσοτικών αναλύσεων είναι ότι μπορούν να πραγματοποιηθούν μαζικά. Όλα τα ψηφιακά διαθέσιμα ή ψηφιοποίησιμα κείμενα μπορούν να αναλυθούν με αυτόν τον τρόπο. Από αναρτήσεις στα μέσα κοινωνικής δικτύωσης μέχρι βιβλία, τα κείμενα μπορούν να καταγραφούν με αυτές τις μεθόδους. Παρόλο που η επιτυχία αυτών των μεθόδων είναι προς το παρόν ακόμη σχετικά μέτρια και συχνά έχει αποδειχθεί ότι τα υποτιθέμενα παρόμοια κείμενα είναι συχνά πιο παρόμοια ως προς το είδος τους παρά ως προς τη συγγραφή τους, αν υποθέσουμε ότι τα επιμέρους στυλ γραφής θα μπορούσαν σίγουρα να αφήσουν πίσω τους ποσοτικά πρότυπα, αυτό σημαίνει ότι μόλις γίνουν

γνωστά αυτά τα πρότυπα, θα είναι δυνατή η μαζική απόδοση κειμένων σε ορισμένους συγγραφείς.

Και τώρα τι;

Υπήρχαν και υπάρχουν, φυσικά, διάφορες προσεγγίσεις για την αντιμετώπιση αυτής της γνώσης, η μία όχι καλύτερη ή χειρότερη από την άλλη. Όσοι δεν γράφουν ούτως ή άλλως ανακοινώσεις αποφεύγουν σε μεγάλο βαθμό αυτό το πρόβλημα, αλλά εξακολουθούν να επηρεάζονται από το πρόβλημα της συμμετοχής σε δημοσιεύσεις και της συγγραφής άλλων κειμένων. Όποιος αποκρύπτει κείμενα πριν από τη δημοσίευση, π.χ. βάζοντας διάφορα άτομα να ξαναγράψουν και να επαναδιατυπώσουν διαδοχικά αποσπάσματα από αυτά κ.λπ., κινδυνεύει να αναπτύξει επίσης εκμεταλλεύσιμα γλωσσικά και υφολογικά χαρακτηριστικά σε επανειλημμένα παρόμοιους αστερισμούς ή και να μην καταφέρει να αποκρύψει επιτυχώς χαρακτηριστικά. Όποιος νομίζει ότι μπορεί να απορρίψει το όλο θέμα επειδή δεν υπάρχουν διαθέσιμα δείγματα κειμένου ή επειδή είναι πεπεισμένος ότι η νομική αξία της αναγνώρισης του συγγραφέα είναι πολύ επισφαλής, κινδυνεύει να βρεθούν στο μέλλον με κάποιο τρόπο διαθέσιμα δείγματα κειμένου (π.χ. επειδή καταδικάζεται επιτυχώς για συγγραφή) ή να αλλάξει η νομική αξιολόγηση της διαδικασίας. Όσοι πιστεύουν ότι η τεχνολογία δεν είναι (ακόμη) αρκετά καλή μπορεί να εκπλαγούν από τις μελλοντικές εξελίξεις. Όσοι χρησιμοποιούν τεχνικές λύσεις για να αποκρύψουν τη συγγραφή τους, κινδυνεύουν να αφήσουν νέα χαρακτηριστικά και ίχνη, αλλά και να παράγουν κακογραμμένες ανακοινώσεις που ούτως ή άλλως κανείς δεν θέλει να διαβάσει. Αν δεν γράφεις ποτέ κείμενα όπως και νά 'χει, απλώς δεν γράφεις κείμενα.

"Μια σύντομη επισκόπηση των σύγχρονων μεθόδων της εγκληματολογικής γλωσσολογίας για τον προσδιορισμό της συγγραφής. Το άρθρο που ακολουθεί προσπαθεί να δώσει μια επισκόπηση από μια μη τεχνική οπτική γωνία και να κάνει μια αντίστοιχη αξιολόγηση."

Διαμόρφωση (Αγγλικά) από το Κέντρο Πηγών
περί Αντι-Παρακολούθησης (csrc.link)

Ευλογημένη Η Φλόγα
ΓΙΑ ΤΗΝ ΑΝΑΡΧΙΑ ΚΑΙ ΤΟΝ ΜΗΛΕΝΤΙΣΜΟ

Μετάφραση στα ελληνικά από την
ΕΗΦ